

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 6615216306
Dátum vydania rozhodnutia: 21.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6615216306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne K. Bc. R. S., bytom N., R. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Bronislavou Garajovou, advokátkou v Poltári, Železničná 291, proti žalovanej SPOOL a.s., so sídlom v Lučenci, Dr. Herza 23, IČO:31 586 392, zastúpenej spoločnosťou ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom v Žiline, Vojtecha Spanyola 1726/13, IČO: 47 245 841, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 21 Cpr 2/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. augusta 2017 sp. zn. 17 CoPr 9/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. júna 2016 č. k. 21 Cpr 2/2015- 214 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala voči žalovanej ako svojmu zamestnávateľovi určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, doručenou jej dňa 29. júna 2015; žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania v celom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že nárok posúdil podľa ustanovenia § 77 až 79 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len ZP) a dospel k záveru, že výpoveď zamestnávateľa, daná žalobkyni podľa § 63 ods. 1 písm. b/ ZP, je platná. Výpovedi adresovanej žalobkyni predchádzalo písomné rozhodnutie predstavenstva spoločnosti SPOOL a.s. zo zasadnutia z 22. júna 2015 pod číslom 02/22/06/2015 o schválení organizačnej zmeny spočívajúcej v zrušení pracovného miesta vedúcej ekonomického úseku s účinnosťou od 1. júla 2015 s tým, že riadenie ekonomického úseku prejde do kompetencie riaditeľky akciovej spoločnosti dňom 1. júla 2015. Cieľ tejto organizačnej zmeny vyplýva priamo z jej textu (odstrániť jeden riadiaci článok) a jeho efektívnosť spočíva v ušetrení nákladov na mzdu. Žalovaná splnila hmotnoprávnu podmienku platnosti

výpovede vyplývajúcu z ustanovenia § 74 ZP, ktorý ukladá zamestnávateľovi výpoveď vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov. Žalovanou predložené listinné dôkazy svedčia o tom, že k žiadosti o prerokovanie výpovede žalobkyni bol priložený aj návrh výpovede; výpoveď bola so zástupcami zamestnancov v prítomnosti riaditeľky K. prerokovaná 24. júna 2015. Tieto skutkové závery neovplyvnili ani žalobkyňou predložené listiny, a to kópia registratúrneho denníka overená notárom prvýkrát 20. júla 2015 a druhýkrát 25. apríla 2016, kde chýba podpis predsedníčky odborového zväzu, pretože právne významné je iba to, že výpoveď bola prejednaná. Za bezvýznamnú označil súd prvej inštancie argumentáciu žalobkyne, že neplatnosť výpovede preukazuje aj tá skutočnosť, že nebola vypracovaná dohoda o zmene pracovnej zmluvy žalobkyne a zmena pracovnej náplne riaditeľky akciovej spoločnosti, z dôvodu, že vypracovanie zmeny pracovnej zmluvy žalobkyne ako teoretického predpokladu na prijatie ponúkaných voľných pracovných miest nie je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede a riaditeľka žalovanej má v pracovnej náplni riadenie celej spoločnosti, nemusí mať povinnosti osobitne zakotvené v pracovnej náplni. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaná aj po prijatej organizačnej zmene naďalej plní účel, na ktorý bola zriadená a pracovné povinnosti žalovanej sú vykonávané aj bez prijatia ďalšieho zamestnanca.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 16. augusta 2017 sp. zn. 17 CoPr 9/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. S poukazom na § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dôvodil, že právny názor súdu prvej inštancie vyslovený v prejednávanej veci považuje za správny a stotožňuje sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku. Na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne vo veci samej uviedol, že zdieľa právny názor súdu prvej inštancie, že rozhodnutie prijaté predstavenstvom akciovej spoločnosti SPOOL a.s. dňa 22. júna 2015 pod číslom uznesenia 02/22/06/2015 spĺňa formálne aj obsahové náležitosti rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene, keď bolo vyhotovené písomne a spočívalo v znížení stavu zamestnancov o jedného v pracovnej pozícii vedúci ekonomického úseku, ktorú funkciu v tom čase zastávala len žalobkyňa. V dôsledku organizačnej zmeny sa stala žalobkyňa nadbytočnou. Príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o organizačnej zmene a nadbytočnosťou žalobkyne bola objektívne jestvujúca. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 33/2008 z 1. mája 2009, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod publikačným číslom 28/2009, z ktorého je zrejmé, že v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa § 77 ZP súd neskúma platnosť rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene z dôvodu, že také rozhodnutie nie je právnym úkonom v zmysle § 34 Občianskeho zákonníka, ale iba skutočnosťou, ktorá je hmotnoprávnym predpokladom pre samotný právny úkon. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobkyne, že prvoinštančný súd sa k splneniu ponukovej povinnosti nevyjadril, keďže vzhľadom k zamietnutiu žaloby možno dovodiť, že túto hmotnoprávnou podmienku považoval za splnenú. K splneniu ponukovej povinnosti pre úplnosť poukázal i na stanovisko Najvyššieho súdu ČR sp. zn. Cpjf 44/77 z 24. marca 1978 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod poradovým číslom R 15/1978, ktoré je aktuálne i v súčasnosti; inou vhodnou prácou pre zamestnanca sa rozumie práca zodpovedajúca zdravotnému stavu, schopnostiam a pokiaľ možno i kvalifikácii. Odvolací súd skonštatoval, že žalobkyni ponúkané pracovné miesto možno považovať za vhodnú prácu. Za dostatočnú považoval odvolací súd i argumentáciu súdu prvej inštancie v časti prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov. Zmeny v dátumoch vyhotovenia výpovede považoval za nerozhodné, keď podstatným je len zhodný text výpovede predkladanej zástupcom zamestnancov na prerokovanie s textom výpovede doručenej žalobkyni; poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 192/2007 z 1. marca 2008 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod poradovým číslom 22/2008. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dňa 9. novembra 2017 dovolanie, ktoré právne odôvodnila poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uviedla, že právnou otázkou riešenou odvolacím súdom bolo: „1. doručenie písomnej žiadosti o prerokovanie výpovede zamestnávateľa odborovému orgánu, 2. doručenie výpovede v listinnej podobe zo strany zamestnávateľa odborovému orgánu, 3. prejednanie výpovede zamestnávateľa odborovým

orgánom, 4. rozhodnutie o organizačnej zmene zamestnávateľa.“ Dôvodila, že riešenie právnej otázky odvolacím súdom sa odklonilo od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Cdo 72/2006, ktorým vyslovil právny názor, že účinky splnenia povinnosti zamestnávateľa vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov výpoveď podľa § 74 ZP nastanú vtedy, ak žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie skončenia pracovného pomeru, alebo priložený návrh na skončenie pracovného pomeru výpoveďou obsahujú náležitosti výpovede určené v § 61 ods. 2 ZP; súd konštatoval, že ak konkrétna výpoveď nebola odborovej organizácii predložená, takáto listina o výpovedi vypracovaná ešte nebola, táto sa vypracovala až potom, čo odbory výpoveď vzali na vedomie, tak z uvedeného bolo súdu zrejmé, že odborová organizácia nemala k dispozícii listinu o výpovedi, ktorú mali prerokovať, a teda logicky mohli vziať na vedomie len zámer skončiť pracovný pomer. Ďalej dôvodila, že riešenie právnej otázky sa odklonilo od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5 MCdo 17/2008, v zmysle ktorého odborová organizácia prejednála skončenie pracovného pomeru bez zaujatia stanoviska, výpoveď z pracovného pomeru danú navrhovateľovi odporcom, už dňa 1. marca 2006, i keď jej písomné vyhotovenie, doručené navrhovateľovi, je uvedené s dátumom 3. marca 2006; je preto zrejmé, že závodný výbor odborovej organizácie nemal uvedenú výpoveď pri svojom rokovaní k dispozícii, a preto jej prerokovanie bolo len formálnym konaním, ktoré sledovalo len naplnenie formálnych predpokladov. Preto nemôže byť takýto výkon práva v súlade so zákonnou úpravou vyjadrenou v základných zásadách i ďalších ustanoveniach Zákonníka práce. Uviedla, že riešenie právnej otázky odvolacím súdom sa odklonilo i od rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 2204/2003 zo dňa 27. apríla 2004: „V prípade, že rozhodnutím zamestnávateľa, popřípade jeho realizáciou u zamestnávateľa boli od počiatku sledované iné ako uvedené ciele a že teda zamestnávateľ len predtierať prijatie organizačného opatrenia, je potrebné bez ohľadu na to, ako svoje opatrenie označil, dôvodíť, že rozhodnutie o organizačnej zmene nebolo prijaté.“ V bodoch III až V dovolania poukázala na skutkový stav, a to, že výpoveď, ktorú dostala, bola datovaná 29. júna 2015, výpoveď, ktorú mala obdržať odborová organizácia 24. júna 2015 a prejednála ju 25. júna 2015, bola datovaná 26. júna 2015. Takéto prejednanie považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku 5 MCdo 17/2008 za nedostačujúce a výpoveď za neplatnú. Poukázala na čl. 23 a 28 Stanov OZ KOVO a nakoľko výbor základnej organizácie prijíma rozhodnutia hlasovaním, k prerokovaniu nedošlo. Uviedla, že žalovaná predložila tri varianty výpisu zo zasadnutia predstavenstva zamestnávateľa o organizačnej zmene, teda rôzne verzie tých istých listín, z čoho je zrejmé, že boli dodatočne upravované a nie je ich možné považovať za dôveryhodné. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 CoPr 9/2016-306 zo 16. augusta 2017 a v nadväznosti naň aj rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 21 Cpr 2/2015 a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že nie sú splnené predpoklady pre žalobkyňou vymedzený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže riešenie právnej otázky vymedzené žalobkyňou sa neodklonilo od ustálenej praxe dovolacieho súdu, práve naopak, napadnuté rozhodnutie dôsledne rešpektuje ustálenú prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. K skutkovým tvrdeniam žalobkyne uvádzaným v čl. III, IV a V dovolania uviedla, že sa k nim už opakovane písomne vyjadrila. Navrhla dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť a žalobkyňu zaviazať k náhrade trov dovolacieho konania rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov. Z hľadiska posúdenia prípustnosti a dôvodnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému prieskumu v dovolacom konaní.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.
8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
9. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).
10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (v prejednávanej veci § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.
11. Uplatnenie dovolacích dôvodov je plne v dispozícii strán konania. Zákon kladie na ich vymedzenie prísne kvalitatívne nároky, čo súvisí aj s požiadavkou povinného zastúpenia. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátkou) prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.
12. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.
13. Mimoriadny význam pre posúdenie procesnej situácie, v ktorej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je prípustné dovolanie, má obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).
14. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.
15. Na základe argumentácie a formulácií obsiahnutých v dovolaní žalobkyne nie je možné posúdiť,

vyriešenie akej právnej otázky (či akých právnych otázok), pri ktorej (ktorých) riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, žalobkyňa namieta. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, tvrdenia, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne preto vec právne posúdili, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

16. Pokiaľ dovolateľka v dovolaní nevymedzila právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, ktorú otázku mala dovolateľka na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum prieiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

17. V prejednávanej veci žalobkyňa v dovolaní nevymedzila žiadnu právnu otázku, v súvislosti s ktorou sa odvolací súd odklonil od ustálenej súdnej praxe a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. V dovolaní uviedla len, že právnou otázkou, ktorú riešil odvolací súd, bolo: 1. doručenie písomnej žiadosti o prerokovanie výpovede zamestnávateľa odborovému orgánu, 2. doručenie výpovede v listinnej podobe zo strany zamestnávateľa odborovému orgánu, 3. prejednanie výpovede zamestnávateľa odborovým orgánom, 4. rozhodnutie o organizačnej zmene zamestnávateľa; následne poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 72/2006 a sp. zn. 5 MCdo 17/2008 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 2204/2003. Takto všeobecne, nejasne vymedzený dovolací dôvod nemožno považovať za dôvod vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

18. Najvyšší súd, konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ CSP, dovolanie žalobkyne odmietol.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.